

Şaraiman şi Şaraiman

Filip Enache

„Și tremur de nesațiu, și ochii-mi
văpăiază,/ Pornesc dintr-înșii lacrimi, și
plâng, măicuță, plâng. (...)Un dor
nespus m-apucă, și plâng, măicuță,
plâng.” - „Sburătorul”, Ion Heliade
Rădulescu

„Una este să-i cânti pe cei îndrăgostiți.
Și altceva, vai,/ de a cânta ascunsa,
vinovata, sfânta șiroire a sângelui” -
„Elegiile duineze”, Rainer Maria Rilke

I

„Șaraiman și șaraiman, cu mă-ta și cu tac-tu de te-au slobozit dintre picioare, să te blasteme Domnul Dumnezeu, pe tine și pe toată familia ta, și pe toți care te au la inimă, să ți se scurgă sângele din vine de nu o vei iubi, să îți stea vinul în gât de o vei pofti pe alta, să mori de ciudă și oftică, să-ți frigă tălpile în pustiu de nenorocit, să te trăsnească sortile de nu te vei întoarce târându-te, uite așa să te trăsnească, direct în țeasta aia de jegos, de să ți-l plesnească ca pe nucă, și să crape inima în tine, de să înțepenești și să răcești ca pietrele, ca să mănânce câinii din tine, să îți roadă și oasele, șaraiman și șaraiman!”, uite așa răgeau țigăncile în inima pădurii, în creierii nopții, în jurul focului, de li se vedeau numai ochii ăia mocnitori, profunzi, scufundați în bătrânețile orbitelor, care urau din adâncul inimii pătimitoare. Cea mică, iubăreața, se înfunda în lacrimi – vai, iubitul!, vai, inima mea!, vai, iubirea mea!, vai, țiganul meu!, cu perii creți și ochi ca din mărgea!, și aoooolooooo!, scuișând fără să vrea, și vai!, vai!, vai!,

încruntându-și până și irisul ochilor de supărare, și burta i se roșise, pe țățe avea pete de nervi, gura i se strâmba și buzele îi tremurau, fruntea i se cuta, ochii nu-i mai avea limpezi de sarea lacrimii, albeața li se pătase de furie, ca ale pisicilor bătrâne de vremuri, venele îi clocoteau din gât în sus pe țeastă, zbătându-se, și aooooooolooooo!, țiğănașu meu!, îi urla cu foc gura aia nenorocită de soartă. „Taci, fă, că te-om arde și pe tine, prăji-te-am să te prăjim, până om scoate dracii din tine! Tu ai vrut descântec și blastemul cel rău, na de să ți-l iei acum!”, țipa înapoi țiganca bătrână, cu subînțele, de printre mustățile întortocheate și negre ca ciorile. Și astfel au continuat întreaga noapte, în surâsul focului ce le ardea pieile și fustele pe ele, în chiuitul țigăncii mici, „taci, fă, firi a dracu, urâto!”, izbucnea urletul cu un bob de salivă căzându-i în cap, să își facă ritualul de descântec, dansând și țipând, privind către luna tăioasă ca o spadă și strigând către ea precum lupii: „Blestemat să fie, nenorocitul, să se întoarcă în genunchi, și ăia să fie rupți, jegosul, să se întoarcă cu ochii smulși din căpățână, plângând să îl ia Argentina înapoi, micuța, că na cât mai poate să pișe ochii, și ea atunci să îl refuze, să-i spintece inima de animal, sălbaticul, și atunci de durere să se îngroape singur în pământ

de viu, frângându-și mâinile și înghițind pământul umed, și cârțițele să își urce labele murdare pe el, mușcând, și el să țipe de durere, dar pământul să-i înăbușe strigătul, și să moară încet acolo, în beznă, mușcat, tușind, încercând să belească ochii, simțind cum venele îi pocnesc pe gâtul umflat, simțind cum oasele îi trosnesc sub greutatea pământului, așa cum nici Domnul Dumnezeu nu a făcut Groapa!” Micuța, părăsită de zeul lui Amor, întreaga noapte și-a simțit inima strânsă de fiare, și a avut nod în gât, și îi venea înapoi în gură – atunci fugea dintre țigăncile bătrâne pentru a vomita mucii din gât, strânși ghem de nu o lăsa să mai respire, și mâncarea din stomac și sângele din vene la marginea copacilor, și se chinuia săraca, își simțea gâtul coclit, gura putredă, buzele arse, ochii împunși de întuneric și de lumina focului deopotrivă: „Sufletul meu, suflete!, aolooooo, țipa ca un junghi înfipt în aer, că nu mai pot, nu mai pot, Doamne, că îmi vine să mă omor, că numai pentru mămica mai trăiesc, să nu plângă și să nu o doară pe mămica meaaaa!”, răcnea zgâriat prin buzele ude de salivă, cu ochii strânși mici în pleoape ca o tăietură în față, precum o săgeată țintită spre cer din inima cea arzândă după ce vomita în pământul murdar. Avea inima rea și sângele acru, așa îl avea

de când țiganul ei, Manuel, o lăsase borțoasă pe alta, „o curvă nenorocită, o borătură distrusă, o scârbă, numa' face umbră pământului”.

Când primul fir de soare a străpuns norii, trecând ca un glonte răsucit printre crengile dese ale copacilor și picând în ochiul drept al țigăncii bătrâne, conducătoarea vrăjitoarelor, baba șatrei, orbind-o, atunci toate s-au oprit din a sudui și a blestema, de parcă le era frică de lumina zilei. Gurile le-au tăcut, și-au ridicat fustele de pe buturugi, clătinându-se, și singurul lucru care se mai auzea era mierla dimineții și plânsetul lent și sughițat al Argentinei: „Gata, fată, că de blestemat e blestemat, șaraiman și șaraiman, în trei zile crapă”. Argentina a ridicat capul din pământ către vrăjitoare, cu teamă: la soare li se vedea fața grasă, rotundă, ca de porc, cu gușile până sub gât, li se vedea fața schimonosită precum o prună căzută din pom și uitată în soare, moale și cleioasă, li se vedeau mâinile imense și palmele brăzdate. Respirau greu, așteptând. Argentina tăcea, privind cu oroare. Nu voia ca Manuel să moară, gândea Argentina, voia doar să o iubească pe ea, numai pe ea, să-i bată inima lui în pieptul ei și a ei în pieptul lui, ca să-i simtă patima, gândea țiganca mică,

iubăreața, și respira adânc, și ofta, și o lacrimă i se bulbucă sub ochi și îi șiroia pe obraji, printre țâțe, până-n pământul unde vomitase. Dar decât să o iubească pe o alta, o scofâlcită și-o urâtă, făcând-o de rușinea șatrei, mai bine să-l știe mort, în măsă de panglicar, îi trecea prin cap în liniștea pădurii, privind în continuare direct în ochii Țigăncii, babă veche, și căpătând forță. Dar nu a putut spune nimic din ceea ce gândea tot mai rapid, ca un viscol al minții. A început iar să plângă, încă și mai lent acum, dar mai adânc, băgând capul în piept și mâinile pe deasupra, apărându-se parcă, trăgând aer pe gură direct în plămâni și scoțându-l tot pe gură ca pe o vărsare a durerii, scoțând un geamăt ca un uruit greu, alteori ca un porc spintecat, ascunzându-și ochii roșii ca vinul care trăsneau a tragedie, a moarte, a suferință și neputință, a incapacității de a mai vedea lumina vreodată. Era închisă în întuneric, trăia în beznă, înțelegea viața ca pe suferință pură, și dacă i-ai fi oferit lumina ar fi găsit în ea firul de gheenă, spunând că, iată, lumina nu e de fapt cu puțință. Ele au plecat, văzând că proasta nu zice nimic, în urma lor se auzea doar clinchetul bijuteriilor chicioase și se simțea încă damful greu, acid, al pielii țigăncilor: „Ce să-i faci, tinerețea maică, așa e când te roade pofta, da' stai să-l

vezi pe ăla întins rece pe ulițe, să vezi atunci urlete, bătăi, junghiuri, morți, plânsete...” Țiganca cea bătrână, însă, doar a surâs, și întreg drumul nu a zis nimic, lucru neobișnuit pentru cineva guraliv precum ea, de nimeni nu scăpa din gura babei. Și, încetișor, ca în surdină, de undeva din șatră, se auzi o voce rașchetată: „Să ne ierte Domnul Dumnezeu”. Țigăncile vrăjitoare își făcură cruce, privind una către cealaltă, apoi scuipară pământul, continuând să își facă cruce iar și iar. „Doamne miluiește, Doamne miluiește, Doamne miluiește”, și iar cruce. Argentina era încă în pădure, unde avea să fie toată ziua, sub soarele fierbinte, ajuns la zenit, și plângea tot mai tare, urlând de frică și durere, aooooo! , scoțând până la urmă doar suspine prelungi, sughițate, subțiri, din roșeața gâtului, vomitând iar și iar, amărâta, pentru că viața, pentru ea, devenise blestemul absolut lăsat de zei pe pământ.

II

Când, dis de dimineață, sub cerul purpuriu pe care stelele faraonice se roteau în constelație ca un nesfârșit ceasornic, arzând feroce și sclipind ca un imens giuvaier, Argentina mersese să le ceară țișăncilor să-l blesteme pe Manuel, țiganul ei pentru care și-ar fi vândut sufletul, păi o făcuse din ură, din furie, din orbie, din sânge rău și inimă acrită. Cei din osul cărora se născuse o avertizaseră: „Nu-ți negri sufletul, fătucă, nu-ți întuneca mințile, ci găsește să te împaci. Nu arde, nu omorî, că așa-i bărbatu', greșește totdeauna, calcă strâmb, scapă-n lături, dar așa e de la natura lui, ci nu e motiv de întunecime și de ură. Iar vrăjitoarele nu sunt oameni, maică, că omul cel cuviincios e de pus la rană, e ca leacul, gloabele alea însă sunt boală curată, sunt ca viperele, fătuca mea, iubirea mea, mămușică, păpușică, mușcă, măi fată, măi, să te ferești de așa dihanii.”, îi spuse măicuța ei, cu lacrimi tremurând în ochii încercănați, văzând-o pe fata ei cum se îneca în durere și lăcrimioare, „ia să ți le șteargă muma, hop-așa, și îi trosneau genunchii, oooffffff, măi mamă, măi”, cu vocea tremurată, și o strângea între brațe, dintre buze îi ieșeau aburi în dimineața rece, părul ca tăciunea i se mișca încet rotocol, și îi freca umerii, să o încălzească, „că rece bocnă ești, mămicuța mea,

ca mortu, of, of, of...”, și oftau, și suspinau, din adâncul pieptului, cu nod în gât ca un măr înfipt, din miezul inimii, de parcă ar fi găunoasă ca scorburile pământului, sughițau și se înecau, una de molima iubirii, cealaltă de dragul fetei ei: „Doamne miluiește, fătucă, Ziditorul a toate să ne ierte, micuțo, dar la vrăjitoare, mămuică, să nu calci, că e hoate, e rele, e vândute dracului, de li se vede în ochii ăia ca peșterile”, și privea în sus, cu ochi ca de mielușel, speriați și cerând milă, către icoană, făcându-și cruce lent printre lacrimi și suhgițuri, și suspina ca un vuiet ascuțit, și iar cruce, „Domnul Dumnezeu meu, salvează-mi fătucă de gura șatrei și blastemul vrăjitoarelor, fie și să vinzi pielea de pe mine și să mor arzând în flăcări, Doamne, numa’ miluiește-te de sufletu’ ei, Dumnezeule mare, Făcător și Ziditor”, gândea în mintea ei, tăcută, încordându-și umerii și înfundându-și mutra în palmele roșii și transpirate, apoi privind iar către fătucă, greoaie și amețită, „să nu te duci, mămuică, la vrăjitoare, numai asta nu, mămuică, te rog eu, mămuca mea, te rog eu, eu, micuțo, muma ta, să nu te duci, că te bagi în gura neagră și adâncă a șarpelui, și de acolo nu-i scăpare...”, cu disperare în glas, și apoi tăcere țiuindă, și își mușca buza până îi dădea sângele, trăgând de

piele în sus, pocnind lacrimile și lăsând sângele să curgă pe jos în bărbie, șiroi, și să pice-n fusta chicioasă, și cruce încă o dată, de două, de trei, în numele Tatălui, și-al Fiului, și-al Sfântului... Dar Argentina, cu toate acestea, nu a putut rezista urii și închrâncenării, nu a putut rezista flăcării din ea, ochii îi ardeau de draci și palmele îi pulsau prin vene, gura i se strâmbase de nervi și picioarele căpătaseră forța unei iepe, și a fugit mâncând pământul să le ceară blestemul vrăjitoarelor, căci patima, patima adevărată, slobozită din inimă, cea ca o flacără în stomac, cea care se citește în privirea de scorpie, cea ca un vierme ce ți se îndreaptă țeapăn în măduvă și te animă, învinge orice formă a rațiunii. Totul începuse, așadar, de la freamătul ei animalic, de la gelozia ei oarbă, de la furia ei neagră, de la ura ei surdă pentru trădarea lui Manuel, cel mai mare păcat cunoscut pământenilor, ura ei care ar fi putut învenina, cu o singură privire ca săgeata, întreg norodul, răpunându-i unul câte unul, „că dacă eu nu voi avea iubire, atunci nici alții viață, să nu sufle și răsuflă, să moară chinuiți toți, uite așa, să se sugrume și să înghită cenușă și să le torn otrava-n gât”, bâjbâia, cu ochii ca trăsnetele, nervoasă, scuipând, încrețindu-și gura, arătându-și gingiile negre, pe sub mustăți, alergând pe ulițe

către Țigăncile vrăjitoare, descântătoare și blestemătoare. Ajunsă, s-a rugat în genunchi, decăzând, „blestemați-l pe nenorocit”, s-a umilit teribil, a plâns în fața lor, „vă rog blestemați-l, să pice mort, nenorocitul, să îi înghețe vinele”, zbiera, înfigându-și unghiile pline de negreală în carnea fălcilor, contorsionându-se, rupându-și pielea. Țigăncile aveau pereții acoperiți în covoare colorate, să nu între spiritele rele, maică, erau boite toate, roz în obraji ca ciocolata, erau acoperite în bijuterii de aur, pe mâini, pe gât, scoborând din urechi, cercei, lanțuri, brățări, inele, și, ascultând-o, se uitau sceptic una la alta, cu priviri din colțul ochilor, oftând fără încredere, până când Țiganca a Țuguiat buzele, învârtind limba: „Fie, mămucă, te-om ajuta, l-om blestema de să-i înnegrim cerurile, de zici că a poftit-o și a călărit-o pe alta, lăsând-o cu sămânță în pântec”. A podidit-o iar plânsul, și mai rău își înfigea ghearele, umilita, mâniaoasa, mutilata, distrusa de ea, și dacă muma ei ar fi știut ce făcuse, i-ar fi plesnit inima în piept, sărindu-i afară prin gât, sângerând podeaua și pereții și zbatându-se de durere pentru încă câteva minute, pulsând sânge negru de amărăciune în afară.

La o zi după ritualul parcă satanic din pădure Argentina s-a trezit în odaia ei sărăcăcioasă din cortul țigănesc, cu pleoaapele prinse între ele de urdori. Se zvârcolea în pat ca un gândac îndurerat, se tăvălea pe paie, gema greu, cu aer cald, întinzându-și mâinile și picioarele, își simțea pielea arsă de soare, se răsucea pe spate, încordându-și mușchii și scremându-se, sufla iar, obosită, pe gură, sunând a neputință, pielea i se încrețea, și rămânea ținută în pat ca răstignită, cu ochii închiși cu forță. Își simțea gura seacă și saliva acră, și înjura, și suduia, și îi blestema zilele lui Manuel, făcând bulbuci cenușii de nervi la gură. Avea tot trupul transpirat, și totuși îi tremurau oasele de un frig interior. Se simțea rău, teribil de rău, ca mușcată de viperă, ca lovită de tren, ca trăsnetă de fulger.

Când a reușit să deschidă ochii cu un pocnet lumea a orbit-o, și când s-a privit în oglindă și-a văzut chipul devenit, peste noapte, straniu: mutra aia slabă, teribil de slabă, cu carnea parcă suptă în oase, cu nasul cărn și ascuțit, izbucnind din platul feței, cu pielea nu închisă, ci pur și simplu murdară, cu ochii negri ca interiorul mormântului, cu albul ochilor pătat, cu buzele rupte, umflate, cu sânge închegat peste ele, cu

urechile ieșite mult din țeastă, având vene străvezii ce le străbat și le intră în miez. „Sunt urâtă, de-asta m-a lăsat, urâtă cu spume, cu bubele astea pe mine, cu ochii ăștia futuți, o slăbănătură hidoasă, asta sunt, și iar plângea fătuca, și plângea gâlgâind, de nu am o formă pe mine, na țâțe fleșcăite, și le apuca și le ridica și le strângea agresiv, urlând în oglindă, na buze nenorocite, na ce pielea de jengoasă și încrețită ca la babe, cu mâinile astea pline de vene, și aoooooooooooooooouuu!, și abia mai respira de lacrimi, schimonosindu-și fața și umflându-și cearcănele, urâtă m-a făcut, urâtăăăăăăăăă, gemea ca șuierul de clocot al apei, și amețea, și dădea să se prindă de orice putea, și abia de reușea, și ochii o furnicau și vedea, încetișor, negru în fața ei, ca înainte de leșin, și gâfâia printre lacrimi, și se îneca, tușea, vomita, urâtă sunt, urâtă ca scroafele, și își simțea carnea pulsând dureros, ca nisipul mișcător: uite așa să te trezești, țiganco, jengoaso, nemernico, de blestemi și cetropești și distrugi, de dai în gât și provoci omor, îi suna o voce reverberantă, scorțoasă, surâzând cu subînțeleles, în urechile ei, și singură să mori, fă, firi a dracu.

Nu a mâncat întreaga zi de rău ce îi era. Își simțea stomacul întors pe dos. Șatra însă se trezise toată – ieșiseră

țigani din corturi, și flecăreau, flecăreau, flecăreau. Găteau țișăncile, pentru masa dimineții, iar pui de țișăn, cu castraveți în frunte, „ca indienii, măicuța!”, urlau și jucau și, dacă mai era vreunu’ să doarmă, de imediat s-ar fi sculat de la țignalele lor ca puștile. Când oboseau, ăi mici își spuneau povești cu rumânii, fiare incontrolabile, cu furci și foc în arme, care le pusese ră bunicii și străbunicii la jug și pe rug, care le violaseră bătrânele cu o poftă insașăiabilă. Niște bestii, îi învățaseră țigani mari, au coada Dracului în suflet, le spusese ră mumele lor înainte de somn. Mânia îi scânteia în continuare Argentinei în vene, ca o flacăără îndrăcită, și asta se vedea în ochii țintiți, ascuțiți, care zvâcneau adânciți în orbitele negre ca tăciunea, se vedea în mâinile încârligate, nervoase, agitate mereu, se vedea în pieptul ars, în mersul apăsat, zgomotos, rebel, în lipsa bijuteriilor, în fesele lăsate la vedere de rochița subțirică prin care se întrevedea ușor, „să băliți, mă, na, firați ai dracului de țigani borâți, să vă mânânce dracii de cur, rasa voastră de bărbați”, și îl vedea pe Dracul însuși în fața ochilor. Ar fi ars întreaga șatră, cort cu cort, și s-ar fi bucurat de țipetele lor, s-ar fi răzbunat pe Dumnezeu însuși, ar fi dat foc lumii întregi – ochii îi schinteiau, îi ardeau, spintecau și toropeau de ură.

Nimic nu o mai putea îmbuna, nimic nu-i mai putea îndulci sufletul ars, și când nu țâșneau lacrimi din ochii ei, șfichiuiau carnea celor vii și, prin enormele mormintele de țigani, topeau oasele celor morți.

III

La miezul nopții șatra încă era trează, lumânările ardeau încet, seara era lungă, hop!, hop!, hop!, țipau lăutarii, și atunci țiganii toți știau că era vremea parangheliei. Și se strângeau în miezul șatrei, în mijloc cu lăutarii, i-auzi tarabanele, i-auzi țambalul, i-auzi acordeonul, i-auzi vioara aia, mama ei de vioară, și scui-pau pământul de îl albeau, i-auzi de vocea aia îndrăcită, și știau țiganii toți că era vremea dansului. Femeile urmau să-și răsucescă fustele în poala bărbaților, clinchetind din aurul de pe ele. Și dădeau drumul la flăcări sub luna ca un cristal, și scoteau fumul oaselor de morți din pământ. „Într-o

seară, o țigancă, rău s-a mâniat...”, cânta țigănetele lăutar, „Neică, de-aș știi c-ai veni, drumul ți l-aș pietrui, drumul ți l-aș... pietrui... tot cu flori și cu safiu, ca să nu vii prea târziu”, cereau ceilalți, „n-avem porc în băătăură, n-avem ce mânca”, continua el, și apoi le urma voia ca pe cea a unor zei. Pe pământ, în miez de șatră, săreau schinteile și li se vedeau numai umbrele țăganilor, contorsionându-se în dans și topindu-se unele în altele, iar fețele buboase și pline de vărsat de vânt li se vedeau, arareori, ca niște năluci de lumină în bezna aceea feroce – mai intense și mai concentrate ca niciodată, cu o aură de foc în jurul țestei, ascuțite, tăioase, crispate parcă, căutând ritmul, rotindu-se și dispărând înapoi în întuneric înainte de a putea fi înțelese. Ritual de nebuni, ar fi zis rumânul, necurați, ar fi gândit rumânul, frați cu Dracul, i-ar fi judecat rumânul, și țăganii l-ar fi spintecat din ură, nesănătoși la cap, ar fi spus rumânii, și astfel pornea cearta și războiul. Manuel apăruse și el la chiolhan, de mână cu amanta deja borțoasă, și s-au înfipt direct în mijlocul petrecerii. Urlete și chiuitori ascuțite ca junghiurile s-au auzit. Atunci lăutarii au cântat mai cu poftă, iar dansul s-a încins și el, de izbucneau luminoși în flăcările focului și dispăreau și apăreau alții secundă de secundă, totul sub

zodia maniacalei luni, zeiță a lunatecilor. Și ea, Negruța, și-a împins fundul în Manuel chiar în fața șatrei, uite așa, și-așa, și pe dincoalea, și înc-o dată, să înnebunești, mare și rotund ca inimioara, de l-a făcut roșu ca racul pe tânărul țigan înfierbântat de patima pentru femeie. Nimic nu-i mai putea trecea prin cap, golul din mintea lui era adânc, închidea ochii forțat, îi închidea ca pe doua cicatrici, și tot ce făcea era să o simtă pe Negruța, fămeia pentru care și-ar fi scos mațele din burtă, cum se freacă în poala lui, înnegrindu-l de plăcere. Și țiganii i-au iubit, „tinerețea, mămuțuță, tinerețea, uite-o cum se mișcă, că are foc în ea, are patimă și suflet, că are inimă mare, să știe să iubească – mai știi, babo, când făceai și mata la fel, numa' în dans o țineai, babo, numa' la paranghelii, numa' cu coada-n sus erai!”

Argentina, cu chipul schimonosit, ca de prună răscoaptă, cu cearcănele mari, cu urechile pulsânde, cu mâinile livide și pieptul pătat, îi văzuse. Ochii i s-au fixat ca ai leoaicei la vânătoare. Furia prinse a arde în ea, și simți cum mâinile o furnică și cum mintea îi vâjâie, simți cum tălpile o ard și cum pe gât îi urcă o fierbințeală ce tremură să iasă. „Așa, hai?, că nici nu te mai ascunzi, în mă-ta aia strâmbă de nenorocit! Să-ți

mănânce câinii oasele de janghină ce ești, să te înfurce dracii, să te...”, și ura ei clocotea atât de tare încât nu mai putea fi exprimată în cuvinte, ci a izbucnit ca un balon umflat prea tare într-un strigăt aspru, ca de animal speriat, pierdut în inima pădurii, ca de bivol întărâtat. Pieptul i se făcuse tot roșu, și palmele îi tremurau de draci. A ieșit afară cu violență în mișcări, zguduind cortul. L-a privit, sălbatică, direct pe Manuel, a alergat ca posedată, tropăind, către petrecere, și atunci a răcnit, umbrind glasurile lăutarilor, aproape scuipându-și plămâni: „Te-am vândut la vrăjitoare, nenorocitul, animalule, dracule care mi-ai mâncat viața!”, și toți s-au oprit din dans, în frunte cu Negruța - în urechi le țiuia liniștea de după urletul ei și în ochi li se răsfrângeau, din întunericul acela posedat de lună, doar lacrimile ce țâșneau dintre genele Argentinei, bulbucându-se și șiroind. Priveau nedumeriți, speriați parcă, ca niște dobitoace înainte să fie atacate. „Uite așa, te-am vândut, m-am dus să te blasteme, să te nenorocească, pe tine și pe toată familia ta și pe cine te mai are la inimă, să bolânzești, mă, de-aia m-am dus, că mi-ai jurat iubire, și iaca ce am primit în schimb – moarte, chin, o viață cruntă, pe care mai bine să n-o trăiești deloc!”, și iar liniște vuindă, de se auzea doar șuierul

vântului, ascuțit ca marginea de pumnal. Manuel împietrise. Frunțile țăganilor se cutau, perplexe, la vrăjitoare?, ochii li se rotunjeau, neînțelegând, să blasteme un tânăr?, se auzeau apoi murmure încete, rușinate, când au apucat să se dușmănească?, pe care apoi Argentina le tăia, zbierând: „Te-au blestemat, mă, în pădure! Toată noaptea te-au blestemat! O noapte și o zi am vomitat și am fost bolnavă, dar să mă trăsnească fulgerul de regret!, spunea, scuipând salivă ca flăcările, cu o privire sălbatică, cu niște ochi disperați, de animal pe moarte, cu un glas precum carnea vie. Să mori tu cu tot neamul tău și cu curva ta de s-ar freca cu curul și de pietre, scârbă ce ești, să treci prin pucioasă, prin haita de lupi și vijelia gheenei, să te întorci la mine târându-te, și să mori chinuit ca câinii trăsniți de tunet, chircindu-te de durere, după ce te refuz, jegule, dracule, necuratule, uite de-asta te-am blestemat, eu și cu țăgăncile vrăjitoare, ca să crăpi îndurerat, șaraiman și șaraiaman!” Pe chipul lui Manuel se citea frica, frica curată, supurândă, care îi intrase ca viermele în carne și, scremându-se și încordându-se pentru a se mișca și perforându-i mușchii, îl făcea să tremure încet, din interior, apoi tot mai tare, transformându-i trupul într-un labirint al

teribilului vierme. Nu a reușit să scoată niciun cuvânt. Încerca să nu dea crezare spuselor Argentinei, în timp ce o privea direct în ochii ce tremurau, înlăcrimați și înroșiți, incisivi totuși, luminați ca fulgerele de foc. „Să mori, hidosul dracului, să mori în chinuri, să-ți mănânce câinii inima cât ești încă viu, pe gâtul ăla grețos al tău să-și bage botul și să te muște de inima aia găunoasă, găunoasă ca o scorbură, și întunecată, să crăpi, să te tolănești rece ca stâncile pe ulițe, m-auzi?, să crăăăăăăăăăăpii, i se sparse vocea, prelungindu-și agonia, și Argentina lăsă slăbiciunea să se vadă, sughiță de plâns, capul îi căzu, își dădu jos masca de animal răzvrătit și incontrollabil, se întoarse cu spatele la țigani șatrei, moale, rănită, învinsă, umilită, obidită și, împleticindu-se, alergă, căzând de câteva ori, înapoi în cortul ei, fără să lase nicio urmă.

Țiganii se uitară dezaxați unii la alții, mutându-și privirile clipă de clipă. Manuel și Negruța sa dispăruseră, ponegriții. Lăutarii nu mai aveau glas să cânte, chiar și instrumentele deveniseră, în doar cele câteva minute ale Argentinei, dezacordate. Focul, deși ar mai fi ținut, calm, ore în șir, se ambalase deodată, ajungând aproape de cer, arsese pământul și iarba, lăsase câmpia șatrei sterpă, apoi devenise jar și, în

fine, se stinsese cu totul, mai tresărind câte un lemn copt de căldura din lăuntru. Țiganii toți plecară să se culce. Însă zumzete începură să se audă, zi după zi: „Au început țigăncile să ne blasteme băieții că iubesc, ai? ; Și proasta aia de Argentina, nu?, aia s-a dus s-a dus să blasteme unul dintre noi? Da, maică, și vrăjitoarele alea, în loc să-i blasteme numa' pe rumâni, au început să ne facă felul și nouă, uite așa, că a venit o fetișcană, și urâtă pe deasupra, să blasteme un băiat de țigan! ; Pricăjita aia, mă?, aia a stricat paranghelia, aia vrea să ne omoare, să ne blasteme țigăncile vrăjitoare? Urăta aia? Libidinoasa aia? Că din cauza ei pe pământul ăsta nimic nu mai crește, că e pământu' ars tot, făcut tăciune. De nu mai avem ce mânca, că prăpăd a adus după ea, destrăbălata ; Păi și vrăjitoarele alea ale dracu', uite așa au făcut cum a bătut proasta din palme, că acum merită bătute uite aici, unde focul a ars tot de furia și ura lor.” Li se făcuse frică că le mor băieții și fetele, li se făcuse frică de vrăjitoare și de blestemele lor, și ar fi spinecat-o pe Argentina direct în inimă dacă nu le-ar fi înțepenit inimile ca munții de teama vrăjitoarelor, care, vedeau ei, o iubeau cu asupra de măsură pe Argentina de făcuseră așa erezie pentru ea. Nevroza îi cuprinsese. Mulți au plesnit de

frică, au căzut morți prin pădure, pe ulițe, au înțepenit noaptea peste paie, alții au albit de stres, unii au încercat să se păcălească că nu le e teamă, dar le era, alții au vrut să aibă inima încă luminată, dar în sufletul lor ar fi chinuit-o pe Argentina de să scoată sufletul din ea și le-ar fi spânzurat de lună pe vrăjitoare, însă tuturor, fiecărui țigan și pui de țigan în parte, li s-au isterizat ochii, li s-au agitat mâinile, li s-au sălbăticit trupurile, iar inimile, inimile le băteau, noapte de noapte, de mai să le pocnească în piept, murdărindu-l de sânge negru de frică, de ură, de viață acră: „M-or fi blestemat și pe mine?, or crăpa plămânii în mine?, eu oi fi următorul?, m-oi mai trezi și mâine?, și ochii li se jucau în cap, și gura le cerea apă, dar nu aveau de unde, și saliva li se acrea și li se întărea în gură, ca mucoasa, de mai să le lipească buzele. Oi mai putea să-mi deschid ochii mâine?, le trăsnea mintea și se trezeau în creierii nopții, ciuruiți de păianjeni și țânțari, tremurând, și ieșeau singuri din corturi, și își vedeau chipurile tăioase, niște slăbănături urâte, în băltoace, se priveau tumefiați, cu ochi de broască, și gândeau: m-or vedea mâine rece, livid?, cu fața împietrită?, mi-or vedea copilașii mei mâine dimineața leșul slinos, m-or băga în coșciug și, hop, sub pământ pentru

totdeauna? Numai de-aș putea să o bag în mormânt pe lepădătura aia de borfașă, uite așa, cu palmele mele să o înfig în mormânt pe jigodia aia de Argentina, cu vrăjitoarele ei cu tot de ne-au terorizat neamul!”, și scuipau cu ură de printre dinții cu mămăligă în băltoaca oricum murdară, astfel că nu se mai putea vedea nimic clar în ea, și intrau înapoi în corturi, respirând greu de inimă rea, de supărare, de nervi, de poftă de sânge și, totuși, de teamă.

IV

Când auzi vorbele spurcate ale ȝiganilor despre fiica ei, când văzu că toți o urăsc și se feresc de fiica ei, că timpul trece și nimic nu se rezolvă, când își văzu copila distrusă, când auzi că se dusesese la vrăjitoare să-l deoache pe Manuel, că se vârâse

singură, fetița ei, în gura sângeroasă a lupului, mama Argentinei își înfipse în gât primul cuțit pe care îl găsi, lăsându-și sângele să gâlgâie, țipând odată de a crăpat sticla, împietrindu-și fața într-o sculptură agonică a derivei, a durerii și a neputinței – avea obrajii încrețiți și umflați, gura strâmbată într-un rictus decăzut, urechile contorsionate cu gaura întoarsă către țeastă, o încruntătură îi domina mutra, o încruntătură de umilită, pleoapele le avea pe jumătate închise peste ochii negri și plânși, fruntea brăzdată adânc de șoc, de groază, de terifiere, și așa stătea, înțepenita, fără suflu, pe pământul cu pojghiță al dimineții.

Când Argentina o găsi trântită, rece sloi, gata de îngropat, o apucă de căpățână, urlând cu ea în brațe, plângând și salivând ca o isterică, închizând ochii ca să vadă bezna iadului, încercând să-și taie venele în părul ei aspru – și o pălmuia, o bătea, o trântea, o dădea cu capul de tot ce găsea, îi scotea dinții cu pietrele, măcar de s-ar scula de durere, „trezește-te, mămuică, trezește-teeeeeeeeeeeee”, și iar îi crăpa vocea de suferință, și maicii sale îi tremurau ochii în vârful țestei, niște ochi incerți, pasivi, „mămuca meeeaaaaaaaaa”, și termina ca un vuiet prelung, ininteligibil, al ciutei căreia i s-au rupt

picioarele. Părea că până și soarele râde cu subînțeles, de sub mustăți, de ea, iubăreața din urgia căreia începuse totul. În capul ei nu mai era nimic în afara sunetului acela crepitant al plânsetului, nu mai era nimic decât întuneric, decât un vâjâit amețitor. Argentina privea în gol pământul, avea buzele încordate și simțea cum ochii ei se înfundă în orbite și cum pielea ei se scofâlcește, și se lăsa învinsă, cu mămuca ei moartă în brațe, se lăsa să îmbătrânească și să se urâtească, își accepta umilința – simțea cum timpul se scurge în ea, cum se moaie carnea în ea, cum lumea se face tot mai palidă în fața ei, cum viața ei se prăfuiește și se năruie, încetișor, în urma teribilei trădări a lui Manuel, care adusese dezechilibru și furie. Simțea cum flacăra unei vieți moare în ea, uite așa, subit, simțea cum se lasă bătută de vânturi, simțea cum se moleșește și moare sufletul în ea, simțea cum nu ar mai fi avut forță să urle, cum mușchii nu mai au vlagă să miște, și o privi pe mămuca ei, care o avertizase, în ochii fără spirit, și o pupă pe frunte, și roind lacrimi iar, și roindu-le fără un singur sunet, știind că, de fapt, ea, Argentina, nenorocita nenorocitelor, ea o ucisese, și se înecă în lacrimi tăcute, și le înghiți, și își lipi tâmpla de cea mamei ei, simțindu-i răceala ca un zvâcnet fulgerător.

Vorbele rele ale țiganilor au ajuns și la urechile vrăjitoarelor, care și-au râs de Argentina, proasta dracului, uite așa și-au râs, lărgindu-și gurile murdare în surâsuri lugubre și dezvelind dinții de aur, dar apoi au aflat că pica era îndreptată și spre ele, că țiganii le suduiau din adâncul gâturilor și pe ele, și atunci s-au indignat, și-au încruntat mutrele violente, și-au ascuțit ochii și și-au strâns pumnii, și s-au înverșunat și ele împotriva Argentinei. „Carevasăzică, spunea Țiganca veche, nu și-a ținut gura și ne-a dat în gât la paranghelie, și-acuma spre noi scupă țiganii vorbe de ocară! După ce că o ajutarăm fără să cerem nimic înapoi, na uite ce ne face...”, și ofta din greu, și celelalte o înjurau de mama focului, scupau de supărare, ce să facem?, ce să le zicem?, cum i-om mai minți de să-i îmbunăm?,

le trecea la toate prin minte, dar nu îndrăzneau să deschidă gura, ci așteptau vorba Țigăncii, despot incontestabil al vrăjitoarelor. Erau zdrobite, trăsnea frica în ele, dacă ne-or arde?, le duhnea teama până și în respirația apăsată și hârșăită, om mai putea să le miluim sufletele de noi?, știau că Argentina fusese greșeala vieții lor, în mama mă-sii de fățarnică și de grețosă, și o porcăiau, o oțărau și o terfeleau. Ar fi fost crude cu ea de ar fi prins-o, că erau negre la inimă, erau câinoase și haine, iar dinții de aur li se prefăceau în cocleală pură de la scrâșnete. Țiganca cea bătrână nu reuși să spună nimic întreaga zi, ci privi pământul ars cu capul plecat, privi luna ce se reflecta în ochii ei negri, mocnitori, parcă arși, cerând milă zeilor, în piept i se zbătea inima, mai tare ca oricând, și își freca mărgelile între degetele arzânde și roșcate, până când a reușit să le rupă. Își rotea limba, stresată, printre dinții găunoși de carii, și plescăia nervoasă și își freca părul în cap de parcă voia să-l smulgă, oftând prelung. Stătea singură, în inima nopții, în cortul ei luminat pâlpâitor de o lumânare cu miros înecăcios și gândea în gol printre norii de praf ai lumânării. Gândea în neant, măcina nimicul, de fapt nu gândea deloc, ci doar își trăia spaima direct în inima chircită și neagră

pe care o simțea grea ca din fier, strânsă deja ca un burete de pumnii mânioși ai ȝiganilor, presată de pereți din față și din spate, și îi bătea surd în piept, ca un cuțit ce se înfigea iar și iar în ea. Și, în lipsa mărgelilor de la gât, acum căzute pe pământul sloi așa crăpate cum erau, își freca degetele transpirate între ele, încingându-le și mai tare, rupându-și pielea, dându-și drumul la sânge, apoi își freca temeinic obrazii, de își rida pielea și își lăsa gropițe în carne și își lăsa urme de sânge pe ei, mai apoi își freca iar, stresată, coaptă, cu privirea agitată, fugară, înfiptă în pământ, degetele grase, cu carne moale și sângerie, cu pielea subțiată și devenită cenușie. Toată noaptea a stat proțăpită pe același buștean umed, fără să gândească o singură soluție, fără să știe ce să le zică, dis de dimineață, celorlalte vrăjitoare, când vor veni fugind la ea în cort: „Ce să facem, măicuță, ce să facem, baba noastră, ce să facem, regină cu smarald în frunte, ce să facem, soarele nostru, preamărită, ce e de făcut, Țiganco?” Și-a rupt unghiile lungi în acea noapte, gemând ca vulpoaica prea bătrână și prea bolnavă, s-a știrbit de fard de cât s-a frecat și răsfrecat, a îmbătrânit cât în 10 ani – părul i s-a făcut sur, ochii aveau în jur hăuri imense, largi și adânci, pe nume orbite, degetele erau traversate de prăpastii

imprimare pe piele și trecute prin oase. Țiganco, țiganco, ce făcuși, proasto, vaco, se gândea. Luna trecea ca un arc peste capul ei, lent, teribil de lent, și umbra ei se răsfrângea în cortul boltit ușor peste capul Țigăncii, se răsfrângea imensă, ca un dragon, și părea că tremură și îi dădea Țigăncii impresia că o strivește, de o apucau fiorii, și iar ofta baba bătrână, iar își rupea câte o unghie din carne, și gemea de durere ca un animal neîmblânzit și bolnav. Te-a terminat, îi fulgera dureros, ca un vârtej, țeasta, te-a terminat borfașa aia de Argentina, te-a nenorocit, ți-a mâncat viața într-o singură clipă jigodia aia strâmbă, pe tine te-a distrus, taman pe tine, care ai ajutat-o uite așa, dintr-un pocnet de degete, și mârâia cu ură, ca uruitul trenului greu de tone, în pregătirea unui zbierăt, care însă nu mai ieșea la lume niciodată, ci se înăbușea, murea în pieptul ei, între plămânii negri de supărare, apoi doar ofta lent, ca o teribilă, lipsită de orice nădejde dezumflare. „De nu te-oi blestema eu, fetiță, de nu te-oi face să plesnești, cu mă-ta aia a ta cu tot, să înțepeniți în vârful copacilor ca ciorile înfipite în crăci, moarte să înțepeniți, reci, fă, reci, firai tu să fii a dracu, de să nu vă încălzească nici soarele de topește ghețurile iernii cu gerul năprasnic, ca un cuțit – să mă știu omorâtă cu pietre

de șatră, să știu că aruncă cu pietre în mine până mor în chinuri, și tot nu te las fără blestem, fără deochiul cel rău, de să te urmărească toată viața, nu te las, și chicoti, frecându-și mârșav palmele între ele, nici de mă apucă dracii.”, și gândul acesta, mormăit încet din strungăreață, de să audă numai ea, luă locul oricărui zbierăt. Și ea râse încet, sub barbă, apoi mai tare, apoi în hohote, totul dublat de un subînțeles amar, căci știa, acum, cum să se răzbune de a dracului ce era, și se vedea în scânteia ochilor negri, se vedea în ardoarea și acrimea zâmbetului, se vedea în fruntea deodată aplatizată, plină de mirare și nesaț, se vedea în pieptul acum împins înainte, cu coloana întărită, se vedea în tăria oaselor din pumn, se vedea în privirea aia luciferică, răzvrătită, întunecată, ca de taur, cu irizări terorizante de lumină ce îi pâlpâiau pe piele, venite de jos, din pământ, din lumânarea ce ardea lent, de o noapte întreagă, se vedea în zâmbetul ăla macabru, strâmb, larg ca gura înveninată a viperei.

V

În toiul dimineții, la primul ceas, soarele explodă pe cerul devenit, deodată, purpuriu, iar văzduhul îi apăru în ochi Țigăncii ca o bijuterie nesfârșită – din pământ, cheli și încovoiați, răsăreau, cu trunchiul răsucit, copacii, plăsmuindu-și crengile negre pe cerul de lumină și culoare, apoi căzând, încărcăți de rouă, înapoi către pământul reavăn, între ei, dispuse în cerc pe câmpia lungă de secole, erau corturile adormite ale Țiganilor, broaște orăcăiau, toate deodată, simfonic, din bălțile jengoase și, totuși, strălucinde, așa cum făcuseră întreaga noapte, pământul transpira un fum cenușiu, o ceață densă, care se ridica, încetișor, la cerurile luminate intens de stele în rubiniul acela halucinant, lumina în câmpia șatrei era albă și moale, era răbdătoare, timpul era încet, iarba era ușor înghețată, ca prinsă în pumnul alb al pojghiței, și vântul bătea ca o mângâiere, ca ocrotirea zeilor, și câinii, odată cu lumina care le încălzea blana vărgată, începeau să latre isterici, de să trezească și pietrele, și atunci se mai putea auzi

un chiuit de țigan, un oftat de oboseală, un răsuflu greu, un căscat lent, de femeie, urmat de o prăbușire bruscă pe paiele ascuțite. Și Țiganca, bătrâna, ea aștepta celelalte vrăjitoare pe un lemn găunos, privind cu ochii înroșiți șatra.

Și când au venit, la doar câteva bătai de ceas după, s-au strâns în jurul ei ca nebunele, cu inimile prinse-n gât, nod, și cu plămânii arși de răceală și cu mâinile livide, ce să facem, mămuță, că ne-or face ăștia felul! Ea le-a poftit atunci, calmă, în cort, arătând cu mâinile umflate spre deschizătură, și a început a le spune, ca o taină chinuitoare, gesticulând larg, cum urmau să o blesteme pe Argentina, să o ducă la nenorocire pe neghioabă – în ochii lor se citea satisfacția răzbunării, plăcerea de a chinui pe dușman, luciul acela ca un trăsnet al ochilor de torționar. În ochii ei se citeau nebunia, demența fără limite, forța de a merge până la apocalipsă pentru a nu lăsa nimic de la ea, pentru a-și îndeplini orgoliul nesătul, pentru a chinui și a omorî pe cel pe care îl vede cu ochi răi, pe cel care i-a acrit inima și i-a făcut sângele tulbure, cel care i-a făcut freamăt în suflet, și freamăt rău, freamăt îndrăcit, freamătul gheenei. Au început să-i gherănească covoarele de bucurie, desfășurându-le ca pe niște sfori imense, colorate și

scămoșate și alambicate între ele, să spargă puținele icoane rămase, să rupă-n două buturugile și să arunce paiele de dormit prin întreg cortul: se comportau ca niște draci împielitați, râdeau isteric de bucurie, uite așa le făceau gurile, rânjete de babe coclite, și își aruncau mâinile sus și jos de parcă nu aveau oase-n ele, lovindu-se unele pe altele fără milă. Cortul Țigăncii devenise un circ al haosului, în care totul sărea, era aruncat, gemea, urla, lovea, zbura. Soarele intra prin cort și le încingea țestele, și cu cât deveneau mai fierbinți, cu atât începeau să se comporte mai deșucheat.

Întreaga zi au pregătit, sub soarele feroce, pentru la noapte, când luna părea că vrea să zdrobească lumea, blestemul. Au pus buturugile în cerc, să-și așeze fustele împodobite cu aur clinchetitor pe ele, lemnele în mijloc, să se prindă de foc, au agățat lemnișoare subțiri unele de altele, coroană cu spini pentru Regina lor. Erau meticuloase, făceau totul cu acribie, ca în cazul unui ritual infailibil. Cântau încetișor în timp ce aranjau pentru blastem în inima adâncă a pădurii, într-un luminiș micuț, cerc între arborii imenși, antici, cu crengi groase și frunze grele și brăzdate, de pe vremurile dinaintea neamului țigănesc, arbori sacri, care nu se clinteau în fața

niciunei vijelii. Și-au spălat bijuteriile speciale pentru blestem în apa râului, le-au dat cu săpun, le-au frecat de le-au găsit dracii, le-au clătit și le-au legat de gât și de încheieturi și de glezne, inelele le-au prins în jurul degetelor brăzdate, au legat cerceii de urechi, trăgându-le așa în jos, sticlind aurul curat în raza ascuțită de soare. Și au așteptat astfel noaptea, noaptea aceea cu aer rece și tăios, cu care plămânii se satură, cu lună mare, din sidef, ca o perlă pe cerul negru, noapte cu care urma să vina și Țiganca cea bătrână, gata de blastemul Manuelei.

Și au auzit-o venind încă de cu jumătate de oră înainte să apară pe dinaintea lor, au auzit clinchetul aurului legat în jurul capului ce îi lovea, la fiecare pas încă o dată, fruntea lată cu broboane de sudoare grele și sărate. Se mișca lent, greoaie, abia târându-și picioarele grase ca niște butuci înainte pe cărările șerpuinde ale pădurii. Când a ajuns, în creierii nopții, în luminișul blastemului, țigăncile au chiuit de bucurie, stelele zvâcneau sus pe cer, iar ea, Regina vrăjitoarelor, le-a privit aspru și nu le-a spus nimic, așezându-se pe buturuga ei. Ele au dat drumul la foc, i-auzi-l cum schinteiază, mocnitorul, i-au pus cununa cu spini în vârful de creștet Țigăncii, peste lăntișorul de aur ce-i înconjura țeasta, na ce frumoasă ești, babo, și ea tăcea

adânc, și suspina cu palmele opintite grele în genunchi, peste fusta creponată, iară ele s-au așezat, una câte una, fiecare pe buturuga ei, tăcând și ținând ochii ca săgețile către babă, așteptând ca blestemul, satanicul blestem, care aduce sânge, prăpăd și pustiire, să înceapă.

Bătrâna le-a mai privit o dată, serioasă, și irișii ochilor i-au pulsă, astfel că, oftând o ultimă oară, luându-le de mână pe ȕigăncile din stânga și din dreapta ei și lărgind buzele, a cuvântat: „Blestemată să fie puiul de ȕigancă, borfașa și neghioaba, ieșită din întunericul pântecului mamei ei, o curvă scârboasă, o slinoasă, și neajunsă niciodată la lumină, care a adus peste noi furia ȕigănească, a adus potopul dracilor din ȕiganii cei neiertători. Să-i cadă unghiile de să-i lase carnea vânătă și moale de sub ele să se arate, așa urâtă cum e, să-i pice părul din cap, să rămână cheală ca bolânzitoarele, să i se crucească ochii, de să se privească unul pe celălalt. Să moară de ciudă că Manuel nu o va iubi vreodată, căci îl descânt de blestemul dintâi, și îl dezleg de urgia vrăjitoarelor. Ci să nu mai trăiască pacea primăverii vreodată această strâmbă, căci astfel ordon, prin vrerea și puterea Reginei de vrăjitoare, a se scrie soarta acestei fete nenorocite: să se urâtească ca o gloabă, să

[illegible]

V

În creierii nopții se petreceau acestea toate, în tăcerea adâncă a nopții, și ȋiganii le-au auzit chiuiturile, strigătele și chiar și murmurerele. „Iar blestemă, iar vor să ne omoare, să îmbolnăvească și să ne otrăvească cu ură?”, s-au gândit, și nervii i-au cuprins de sus până jos de le frigeau tăpile și le ardeau palmele, și pe piepturi le apăreau pete roșii, pete de stres, pete de puternica bătaie a inimii. S-au strâns toți în mijlocul șatrei, între corturi, au luat după ei sape și chibrituri, s-au privit unii pe alții în ochii flămânzi de vrăjitoare, și unul dintre ei, ridicându-se pe vârfuri, înălțând mâna, bulbucându-și buzele și mărimdu-și ochii ca niște bile, a ȋipat: „că nu e, mă, normal, să trăim cu frica-n sân, ci să trăim liniștiți, iară vrăjitoarele numa’ să ne bage frica-n oase au făcut de când cu blestemul ȋigăncii mici pentru băiat – să le hulim, asta trebuie, să le omorâm, să scăpăm de ele”, și ceilalți au strigat aprobator ca fiarele, tăindu-i vorba, ridicând și ei brațele cu furci și sape în mâini, în cuvinte care se întrepătrundeau între ele și deveneau cu neputință de înțelese, dar din al căror ton viguros, acerb, plin de forță se înțelegea totul.

Atunci au pornit, cu furia în glandă, ca într-un marș militar, către pădurea în care blestemau ȋigăncile, și când dădură peste

lumișul lor, ochindu-le sub clarul de lună, aprinseră chibritul și îl aruncaseră pe lângă ele, unde se prinse de o frunză, frunza de lemn, lemnul de restul copacului și tot astfel până se prinse de foc puternic, foc de mânie. În scurt timp, întreaga pădure ardea, iar copacii, adineaori negri și încovoiați, erau acum de o lumină nestăpânită, violentă și crâncenă. Vrăjitoarele au început să țipe, și când le-au auzit vaietele de frică, ȣiganii au alergat cu sapele înainte spre ele cu ochii nebunilor – cu ochi sclipitori, fără interioritate, străpunși de vene zvâcninde, izbucniți din orbite de mai să cadă din față – să le dea în cap, să le lase late, tolănite pe pământ, babele dracului, slujitoarele necuratului, să nu le omoare însă, ca să simtă chinul de a fi arse. Unele au fugit, însă au ars până au devenit o mână de cenușă, chircindu-se în focul aspru, altele și-au luat sape în ȣeastă, au căzut, au fost bătute și au sângerat până aproape de moarte, până nu au mai avut forță să țipe – și-au luat șuturi în burtă, na, firar mama ta de nenorocită!, în spate, să vă hulim o viață întreagă, vrăjitoare proastă!, în mutră, lucrătoare a dracului ce ești! Și până la urmă au ajuns să ardă și ele, încetișor, neiertător, de se auzea cum crăpau, ardeau așa cum

arde carnea de vițel, cum ardea carnea de oaie și de țap, fără ca nimeni să dea o singură lacrimă.

Cel mai departe în fugă a ajuns însă, culmea, cea bătrână, Regina vrăjitoarelor, „iaca na, ce mi-ați făcut, că m-ați distrus în mama voastră de borfași, dar să nu credeți că nu am și eu chibritul meu, na, în mama voastră...”, și îl aprinse, privi focul limpede cu ochii înțepeniți ca pietrele, îl aruncă în șatră, și atunci o prinse și pe ea focul țăganilor, o doborî, îi făcuse fustele scrum și aurul praf, îi arse apoi pielea și ajunse la carnea devenită maronie de furie și bătrânețe – începu să schelălăie, simțind flacără pe os, știa că îi venise timpul, și buzele îi mormăiau încet și agonic, și ultimul cuvânt din mormăiala ei de moarte înceată, de moarte a chinului și a torturii a fost: „Manuel...”.

Focul i-a prins și pe țăgani în pădure, și pe mulți i-a ars încă din primele momente și i-a trântit pe pământul pădurii și i-a omorât. Unul câte unul, pe toți i-a ars până la urmă, niciunul nu a mai reușit să iasă din pădurea ca o cameră a morții – peste ei au căzut copaci putreziți, zdrobindu-i laolaltă cu vrăjitoarele, capetele le-au fost sparte de crengile groase ca de stânci,

oasele frânte de trunchiuri, vocile suprimate de durere, de abominabila durere.

Iar focul Țigăncii, pornit dintr-o mică scânteie, a prins a deveni vâlvâtaie, apoi foc în toată regula, pârlolind pământul șatrei, înnegrindu-l până devenea tăciune. Oamenii ce încă erau în șatră s-au trezit, dar era prea târziu, căci focul le intrase ca viperele în corturi, se prinse de paie pe care dormeau, și apoi izbucnise - le arsese capetele, le fripsese ochii, le făcuse buzele scrum, le încovoiasă urechile și le făcuse cenușă, le arsese tot cortul, cu ei cu tot, și i-a înăbușit în fumul acela otrăvitor. Toți, mai puțin Argentina și Manuel, au ars pe capete și au murit fără să se audă un singur strigăt sau chiuit – au murit singuri, teribil de singuri, au murit dinainte să poată înțelege că mor, au murit subit, ca din pocnet, au murit din focul Babei ca din vrerea unui zeu. Muriseră Țiganii toți, bărbați, femei, copii, netrebnicii, muriseră vrăjitoarele toate, necuratele, murise mama Argentinei, sinucigașa, prinsă în brațele fiicei, murise Negruța, curva nenorocită, strânsă în îmbrățișarea fierbinte a lui Manuel, pe când dormeau.

VII

Câmpia șatrei era arsă toată, era pustită și neagră ca tăciunea, era netedă, fără iarbă, era pământ secătuit, bătătorit de soarele ajuns la zenit, un copac nu era, un cort nu rămăsese, o urmă de viață nu ar fi putut fi ghicită vreodată. Vântul bătea, vuind, ca dintr-o tragică amintire. Au trecut zile și nopți lungi în care nimic nu mai putea mișca pe câmpia șatrei, cândva vie, pe care, cândva, se încingea paranghelia de fierbea pământul. Într-o parte a câmpiei arse era acum Manuel, zvelt, înalt, puternic ca un cal, cu mușchi de să pocnească pielea pe el, cu o față ascuțită, cu ochi de animal, cu nas subțire, osificat, cu măsele tari, cu clavicula ieșită în afară, groasă ca fiarele. De cealaltă era Argentina, pricăjita, care îl privea cu draci direct în ochi, îl privea cu ură, cu dorința răzbunării încă, căci pârjolirea și prăpădul șatrei nu-i fusese îndeajuns. Își freca degetele palmelor în pumni, își freca degetele picioarelor de țărâna câmpiei, își simțea bătaia inimii în zvâcnetul venelor de pe țâțe, și ochii îi clipoceau, pleoapele îi tremurau. El atunci începu a

alerga către ea, trăsând pământul cu pașii săi grei, de dobitoacă întărâtată, iar ea începu să sară, mică și plăpândă cum era, de bucurie că, iată, se întoarce, și se vor iubi, și vor avea copilași, mititeii, și din spița lor va naște iar întreaga țigănie. Argentina ardea de bucurie, pomeții i se făcuseră roșii, mâinile îi fremătau, iar sexul i se încinsese de dorință, de patimă, de dragoste. Se apropia de ea tot mai mult, și oricât de repede ar fi venit, tot nu ar fi fost îndeajuns, dar când se apropiase de ea la doar câțiva pași, din spate scosese un junghi însângerat, îl ridică în fața mutrei și îl ținti spre Argentina. Ea se sperie și căzu jos, el sări peste ea, se luptară ca două insecte gata să se omoare una pe alta, se doborâră, își dădură pumni și șuturi în burtă, se scuipară între ochi și se suduiră, și toată furia din Argentina se dezlănțuia cu înverșunare, ca forța unei iepe, și se exterioriza în acea luptă, în urletele ei, în pumnii și flegmele pe care le arunca către nenorocit, către jigodia aia de bărbat. El o prinse de mâini și îi zdrobi picioarele sub oasele lui grele, și atunci ridică junghiul și, când să o trăsnească cu moartea, se metamorfoză – albul ochilor i se murdărise, nasul îi devenise deodată cârn, gras și prelung, pielea i se scofâlci și fire sure, lungi și singulare de barbă îi crescură. Îi crescură

mustăți întortocheate și negre ca ciorile, măselele i se preschimbaseră în dinți de aur, gingiile i se negriseră, iar în jurul capului i se puse un lănțișor de aur, din el răsărind coroana cu spini, sângeroasa, îndeplinindu-se astfel ultimul blastem al Babei, făcut la ultima ei suflare, pe când ardea în pădurea de lumină. Țiganca veche râse cu poftă din burta ei grasă, își încreți iar gura într-un zâmbet lugubru: „Na, fă, vaco, ai crezut că mă faci, hai?, că pierd, hai?, scroafo!, firi a draaaaaaaculuiuuuuuuuu, urla sacadat, râzând isteric, cu poftă, printre cuvinte, gesticulând cu mâinile vânoase și unghiile lungi și ascuțite, că nu vă fac eu felul vouă, hai, proasto? Na cenușă să te îneci, să-ți gâlgâie gâtul ăla de neghioabă!” Fata chiuia ca o găinușă tăiată, taci ,fă, firi a dracu, că uite acum te-oi arde și pe tine, și tremura și încerca să scape de mâna grea a Țigăncii, Regină a vrăjitoarelor, dar asta era cu mult peste putințele ei. Și îi înfipse junghiul Argentinei, nemiloasă, drept în gât, și fața țigăncii mici împietrise deodată așa cum cândva împietrise, tot la mâna Țigăncii, mutra mamei ei: o sculptură agonică a derivei, a durerii și a neputinței – avea obrajii încrețiți și umflați, gura strâmbată într-un rictus decăzut, urechile contorsionate cu gaura întoarsă către țeastă, o încruntătură îi

domina mutra, o încruntătură de umilită, pleoapele le avea pe jumătate închise peste ochii negri și plânși, fruntea brăzdată adânc de șoc, de groază, de terifiere, și așa stătea, înțepenita, fără suflu, pe pământul negru al câmpiei făcute scrum, tărâm al morții. Și râse iar Baba, o scuiță în gură și între ochi, și, ținându-și buzele, urlă sâsâit, ca o viperă, cu ecou pe pământul acela al nimicniciei: „Șaraiman și șaraiman, cu mă-ta și cu tac-tu de te-au slobozit dintre picioare, să te blasteme Domnul Dumnezeu, pe tine și pe toată familia ta, și pe toți care te au la inimă...”

SFÂRȘIT